

**WEWNĄTRZSZKOLNY SYSTEM  
DORADZTWA ZAWODOWEGO  
w Szkole Podstawowej  
w Lubiszewie  
na rok szkolny 2023/2024**

## **Podstawy prawne, dotyczące realizacji doradztwa zawodowego w szkole.**

Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym w przedszkolach, szkołach i placówkach regulują m.in.:

- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2023 poz.984)
- Ustawa z dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty, w której zapisano, że system oświaty zapewnia przygotowanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia.
- Ustawa Prawo oświatowe z dnia 14 grudnia 2016 r., wymieniając zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego oraz zajęcia prowadzone w ramach pomocy psychologiczno-pedagogicznej, jako jedno z podstawowych form działalności dydaktyczno – wychowawczej szkoły. Szczegółowe regulacje wprowadzają rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej, m.in. w sprawie doradztwa zawodowego, w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół oraz w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach.
- Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2018 poz. 2245)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 26 lipca 2018 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 1679)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (Dz. U. poz. 325).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019 r., poz. 639)

- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023 poz. 1798)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 28 lutego 2019 r. w sprawie szczegółowej organizacji publicznych szkół i publicznych przedszkoli (Dz.U. 2019 poz. 502 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych kwalifikacji wymaganych od nauczycieli (Dz. U.2020 poz. 1289)

Szybko następujące zmiany na rynku pracy i w życiu społecznym wymuszają potrzebę wsparcia uczniów w procesie samookreślenia, samodoskonalenia i świadomego planowania własnej kariery zawodowej oraz poznawania siebie i świata przez całe życie.

#### **Działania wewnątrzszkolnego systemu doradztwa zawodowego umożliwiające:**

- uzyskanie przez uczniów dostępu do wsparcia z zakresu doradztwa zawodowego;
- wsparcie rodziców w związku z udzielaniem przez nich pomocy w podejmowaniu przez dzieci decyzji edukacyjno-zawodowych;
- wzbogacenie oferty szkoły i jej promocję w obszarze działań z zakresu doradztwa zawodowego;
- przejrzystość i ciągłość oddziaływań poprzez wskazanie osób działających na rzecz WSDZ oraz określenie zakresu ich odpowiedzialności;
- zaplanowanie działań w cyklu kształcenia.

#### **ZAŁOŻENIA**

- Wybór zawodu nie jest pojedynczym, decyzyjnym aktem, ale procesem rozwojowym i stanowi sekwencję decyzji podejmowanych na przestrzeni kilku lat.
- Preferencje zawodowe wywodzą się z doświadczeń dzieciństwa i rozwijają się wraz z upływem czasu .

- Na wybór zawodu wpływają głównie wartości, czynniki emocjonalne, rodzaj, poziom wykształcenia, wpływ środowiska.
- WSDZ obejmuje pracę indywidualną i grupową z uczniami, rodzicami, nauczycielami, ma charakter działań planowych.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje cele, działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę, podlegające ewaluacji wewnętrznej. Dla działań zaplanowanych na rok szkolny 2023/2024 zostają określone adresaci, realizatorzy oraz partnerzy.

#### **Doradztwo zawodowe na poszczególnych etapach edukacji obejmuje:**

- preorientację zawodową - edukacja przedszkolna,
- orientację zawodową - klasy I - VI szkoły podstawowej,
- zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego - klasa VII i VIII szkoły podstawowej,
- zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu (realizowane zgodnie z przepisami rozporządzenia MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2023 poz. 1798),
- bieżącą pracę z uczniami i zintegrowane działania nauczycieli (w tym wychowawców, doradców zawodowych, pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów).

#### **Obszary działania:**

- praca z uczniami,
- praca z rodzicami,
- praca z nauczycielami,
- kontakty i współpraca z instytucjami i osobami z zewnątrz.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego obejmuje ogół działań podejmowanych przez szkołę w celu prawidłowego przygotowania uczniów do wyboru dalszej drogi kształcenia.

WSDZ opiera się na założeniu, że wybór ścieżki rozwoju zawodowego jest procesem, na który składają się: wiedza na temat samego siebie, zawodów, szkół oraz rynku pracy.

System ten określa rolę i zadania osób odpowiedzialnych w ramach rocznego planu działań, czas i miejsce realizacji zadań, oczekiwane efekty, metody pracy.

Nauczyciele poszczególnych przedmiotów wpisują tematy lekcyjne dotyczące podstawy programowej z doradztwa zawodowego (język polski, biologia, chemia, fizyka, WOS, religia, WDŻ, godzina wychowawcza).

#### **Realizatorami doradztwa zawodowego w szkole podstawowej są:**

- dyrektor szkoły – dopuszcza program do użytku po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej;
- szkolny koordynator doradztwa zawodowego – czuwa nad sprawnym przebiegiem realizacji programu nauczania;
- pedagog/psycholog – wspierają wychowawców w realizacji programu nauczania, udzielają wsparcia indywidualnego w sytuacjach tego wymagających;
- wychowawcy – wspierają uczniów w poszerzaniu wiedzy na temat oferty edukacyjnej oraz rozwijają zainteresowania i talenty uczniów pomocne przy wyborze kierunku drogi zawodowej;
- nauczyciel bibliotekarz – gromadzi aktualne publikacje związane z ofertą edukacyjną;
- pozostali nauczyciele – dbają o poszerzanie wiedzy dotyczącej zawodów oraz predyspozycji uczniów zgodnie z uczonym przedmiotem.

Doradca zawodowy powinien wykorzystywać wiedzę z dziedziny psychologii czy pedagogiki. Dogłębna analiza potencjału zawodowego młodego człowieka powinna wynikać z wnikliwego poznania jego sfery emocjonalno-społecznej, zdolności poznawczych, predyspozycji i zainteresowań.

Doradca zawodowy pomaga „klientowi” (uczniowi, rodzicowi, nauczycielowi) lepiej zrozumieć siebie samego w odniesieniu do środowiska pracy. W aspekcie psychologicznym doradca pomaga uczniowi w:

1. określeniu własnych predyspozycji i zainteresowań zawodowych;
2. przeprowadzeniu bilansu mocnych stron, potencjału;
3. rozwijaniu umiejętności z obszaru asertywności czy autoprezentacji;
4. przygotowaniu ucznia do radzenia sobie w sytuacjach trudnych jak bezrobocie, ograniczenia zdrowotne uniemożliwiające podjęcie danej pracy;
5. wykorzystywaniu uzdolnień i talentów w planowaniu ścieżki edukacyjnej i zawodowej.

Doradca pełni także rolę edukatora. Zadaniem jego jest wyposażenie ucznia w wiedzę na temat asertywności, autoprezentacji czy sytuacji stresogennych. Jest to o tyle ważne, aby młody człowiek wchodząc na rynek pracy został pracownikiem pewnym siebie, świadomym swoich mocnych stron.

**Adresatami podejmowanych działań są:**

- uczniowie,
- wychowawcy,
- specjaliści,
- rodzice.

Zadania podejmowane w ramach WSDZ mają charakter działań planowych i są one koordynowane przez szkolnego doradcę zawodowego.

**Przewidywane rezultaty działań WSDZ:**

- nabycie przez uczniów umiejętności podejmowania ważnych decyzji w sprawie wyboru miejsca pracy, sposobu podnoszenia swoich kwalifikacji do ewentualnej decyzji o zmianie zawodu przy odpowiednim wsparciu rodziców i nauczycieli,
- kształtowanie aktywności zawodowej uczniów,
- pomoc rodzicom i opiekunom w kształtowaniu określonych postaw i zachowań związanych z planowaniem kariery zawodowej ich dzieci,
- dostęp do informacji zawodowej dla uczniów, nauczycieli oraz rodziców,
- świadome, trafniejsze decyzje edukacyjne i zawodowe,
- zrozumienie mechanizmów rynku pracy,
- świadome planowanie swoich działań,
- świadomość ponoszenia konsekwencji złych decyzji,
- zrozumienie roli kształcenia ustawicznego,
- wspieranie motywacji wewnętrznej.

### **Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego zakłada, że:**

- wybór zawodu jest procesem będącym sekwencją decyzji podejmowanych na przestrzeni wielu lat życia,
- na wybór zawodu składają się: wiedza na temat siebie, wiedza na temat zawodów, ścieżek edukacyjnych i rynku pracy,
- na wybór zawodu wpływają głównie cechy osobowościowe jednostki (temperament, charakter, zdolności), zainteresowania, umiejętności, doświadczenia, wyznawane wartości, czynniki emocjonalne, zdrowotne, a także otoczenie i aktywność własna ,
- działania w ramach WSDZ muszą być systematyczne, zaplanowane i realizowane wg harmonogramu pracy szkoły,
- WSDZ obejmuje indywidualną i grupową pracę z uczniami, rodzicami i nauczycielami,
- WSDZ ma charakter planowych i celowych działań ogółu nauczycieli i koordynowany jest przez szkolnego doradcę zawodowego, dzięki czemu wszelkie działania szkoły mają spójny charakter.

### **I. Cel ogólny**

Przygotowanie uczniów do podjęcia trafnych wyborów edukacyjno-zawodowych, wyboru szkoły ponadpodstawowej zgodnej z zainteresowaniami i uzdolnieniami oraz do roli pracownika na współczesnym rynku pracy.

Cel główny wykazuje konieczność kształcenia u uczniów umiejętności niezbędnych do funkcjonowania w różnych rolach zawodowych i społecznych. Cała społeczność szkolna jest zobowiązana do systematycznych działań wychowawczo-doradczych.

## **II. Cele szczegółowe**

### **Uczniowie :**

- doskonalenie umiejętności pracy zespołowej oraz kształtowania właściwych relacji społecznych;
- pomoc w poznawaniu samych siebie,
- uświadomienie czynników pomagających i przeszkadzających w procesie uczenia się,
- umożliwienie prezentacji swoich zainteresowań, pasji i talentów,
- zapoznanie uczniów ze specyfiką wybranych zawodów.

### **Wychowawcy i specjaliści:**

- informowanie o potrzebach, zasobach uczniów i ich predyspozycjach oraz konieczności ich rozwoju,
- uświadamianie o konieczności wspierania rodziców w procesie doradczym, udzielania informacji lub kierowania do specjalistów,
- uświadomienie o konieczności podejmowania tematu preorientacji zawodowej w różnych sytuacjach dydaktycznych.

### **Rodzice:**

- przygotowanie do pełnienia roli „doradców”,
- wskazanie czynników ważnych przy wyborze szkoły i zawodu,
- zapoznanie ze strukturą szkolnictwa.

Celem orientacji zawodowej w klasach I–III jest wstępne zapoznanie uczniów z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zainteresowań oraz pasji.

Celem orientacji zawodowej w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie uczniów z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy uczniów wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII–VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

### **III. Obszary do realizacji**

- Badanie zapotrzebowania na działalność doradczą prowadzoną w szkole,
- Poznanie siebie (zainteresowania, pasje, talenty),
- Rozwijanie kompetencji miękkich (kreatywność, zarządzanie, umiejętność pracy w zespole),
- Poznawanie zawodów i stanowisk pracy,
- Struktura szkolnictwa,
- Udzielanie porady indywidualnej i grupowej,
- Poruszanie się na rynku pracy /poszukiwanie i utrzymywanie pracy oraz radzenie sobie w sytuacjach trudnych: poszukiwanie pierwszej pracy, bezrobocie, mobilność zawodowa, ograniczenia zdrowotne.

#### IV. Formy i metody pracy

##### Formy:

- wycieczki zawodoznawcze, targi edukacyjne, dni otwarte szkół ponadpodstawowych,
- spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
- spotkania ze specjalistami,
- filmy,
- pogadanki,
- włączanie treści zawodowych w lekcje, np. godziny wychowawcze,
- kącik dotyczący tematyki edukacyjno - zawodowej,
- wskazanie czynników ważnych przy wyborze szkoły i zawodu,
- zapoznanie ze strukturą szkolnictwa,
- udział w konkursach związanych z doradztwem zawodowym.

##### Metody stosowane w doradztwie zawodowym:

- aktywizujące problemowe - burza mózgów, dyskusja,
- gry dydaktyczne,
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),

- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu, programy multimedialne, prezentacje multimedialne,
- treningi umiejętności społecznych, mini wykłady, pogadanki,
- techniki plastyczne, wzmacniające myślenie kreatywne, gry i zabawy, plakaty,
- projekty,
- zajęcia w formie warsztatów, zajęcia praktyczne.

**Działania związane z doradztwem zawodowym w szkole podstawowej są kierowane do trzech grup adresatów:**

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

**Przykłady działań kierowanych do uczniów:**

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- stwarzanie okazji do udziału w wydarzeniach takich jak, np. targi edukacyjne,
- umożliwianie udziału w spotkaniach informacyjnych z przedstawicielami szkół ponadpodstawowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów,
- organizowanie spotkań z interesującymi osobami,
- organizowanie wycieczek zawodoznawczych,
- umożliwianie dostępu do informacji edukacyjno-zawodowej,
- organizowanie imprez zawodoznawczych, np. konkursy, prezentacje zawodów,
- udostępnianie materiałów multimedialnych ułatwiających samopoznanie.

#### **Współpraca doradcy zawodowego z rodzicami:**

- włączanie rodziców w szkolne działania związane z orientacją zawodową i doradztwem zawodowym,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych.

Doradca zawodowy współpracuje również z innymi nauczycielami oraz specjalistami zatrudnionymi w szkole, a także z placówkami, takimi jak szkoły, biblioteki czy PPP oraz z zakładami pracy.

#### **V. Przewidywane efekty**

##### **Uczniowie:**

- potrafią pracować w grupie oraz kształtować relacje społeczne,
- znają swoje możliwości pomocne w wyborze ścieżki zawodowej,
- wiedzą jak się uczyć i rozwijać swoje zainteresowania, pasje i talenty,
- kształtują aktywność zawodową,
- posiadają informacje o zawodach , ofercie edukacyjnej i rynku pracy oraz poszerzają wiedzę na ten temat.

##### **Wychowawcy i specjaliści:**

- potrafią diagnozować i znają potrzeby i zasoby uczniów,
- wspierają rodziców w procesie doradczym, udzielają informacji, lub kierują do specjalistów,
- znają strukturę szkolnictwa, ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,

- w różnych sytuacjach dydaktycznych prezentują informacje dotyczące preorientacji zawodowej,
- rozwijają talenty, zainteresowania, zdolności, predyspozycje uczniów.

#### **Rodzice:**

- są zaangażowani i przygotowani do pełnienia roli „pierwszych doradców”,
- znają czynniki ważne przy wyborze szkoły i zawodu,
- znają mocne i słabe strony swojego dziecka,
- znają strukturę szkolnictwa, ścieżki edukacyjne, ofertę szkół, zasady rekrutacji,
- angażują się w pracę doradczą szkoły.

Rodzice otrzymują poradę i pomoc w zakresie kształtowania określonych postaw i zachowań związanych z wyborem drogi zawodowej ich dziecka.

### **VI. Przykładowe korzyści dla :**

#### **Ucznia:**

- pomoc w racjonalnym zaplanowaniu indywidualnej ścieżki kariery;
- uświadomienie możliwości wprowadzania zmian w zaplanowanej ścieżce edukacyjno-zawodowej;
- zapobieganie niepowodzeniom szkolnym, zniechęceniu, porzucaniu szkoły, a w konsekwencji w podjęciu nieodpowiedniej pracy lub trudności w jej znalezieniu, przekazywanie aktualnych informacji o typach szkół ponadpodstawowych, kierunkach studiów i innych możliwościach kontynuacji nauki;
- pomoc we wkraczaniu i poruszaniu się po rynku pracy.

#### Rodziców:

- przygotowanie do efektywnego wspierania dzieci w podejmowaniu przez nich decyzji edukacyjno-zawodowych;
- przekazywanie aktualnych informacji o typach szkół, możliwościach kształcenia;
- pomoc dzieciom w wyborze szkoły ponadpodstawowej.

#### Szkoły:

- realizowanie zobowiązań wynikających z zapisów zawartych w statucie szkoły;
- utworzenie na terenie szkoły bazy informacji edukacyjnej i zawodowej oraz zapewnienie jej systematycznej aktualizacji;
- konkurencyjność szkoły, poprawa jej wizerunku i prestiżu – tworzenie i aktualizacja baz informacji edukacyjno-zawodowej;
- podniesienie świadomości znaczenia doradztwa w szkole;
- przygotowanie ucznia do podjęcia ról społecznych i zawodowych.

#### VII. Ewaluacja

- obserwacje,
- rozmowy z rodzicami,
- rozmowy z uczniami,
- analiza efektów pracy,
- analiza dokumentacji, wywiadów, kwestionariuszy, ankiet.

Ewaluacja WSDZ jest stałym elementem wdrażania działań doradczych w szkole, aby propozycje warsztatów i zajęć były zgodne z oczekiwaniami i potrzebami uczniów i ich rodziców.

Służy ocenie skuteczności funkcjonowania wewnętrzzszkolnego systemu doradztwa zawodowego, odnosi się do wszystkich działań, skierowanych do młodzieży.

Po przeprowadzonym roku przeprowadzana jest ankieta ewaluacyjna, której celem będzie pozyskanie informacji zwrotnej na temat jakości oferowanej pomocy doradczej w szkole.

Systematyczna ocena efektów pracy, analiza ilościowa i jakościowa ankiet i opracowanie wyników spowodują, że uzyskane informacje zwrotne uwypuklą słabe i mocne punkty oferowanych usług doradczych i będą cenną wskazówką w procesie ich ulepszania.

**Realizowane cele ze wszystkich czterech wskazanych obszarów:**

- Poznawanie własnych zasobów
- Świat zawodów i rynek pracy
- Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie
- Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

## **TEMATYKA ZAJĘĆ Z DORADZTWA ZAWODOWEGO W ROKU SZKOLNYM 2023/2024**

### **Klasa VII**

- 1) Czy jest doradztwo? Wprowadzenie i wyjaśnienie pojęcia „doradztwo zawodowe”.**
- 2) Autoprezentacja, czyli moc pierwszego wrażenia. Jak Cię widzą, tak Cię... zatrudnią – o pułapkach autoprezentacji.**
- 3) Jaki jestem? Oto jest pytanie... Poznanie własnych możliwości, ocena zdolności i predyspozycji.**
- 4) Wszyscy jesteśmy zdolni. Rodzaje inteligencji.**
- 5) Uczymy się pracować w zespole. Praca w grupie jako jedna z kompetencji kluczowych.**
- 6) Dlaczego ludzie pracują? Poznajemy zawody. Zawody przyszłości.**
- 7) Rynek edukacyjny w moim otoczeniu. System edukacyjny w Polsce.**
- 8) Kim chcę zostać? Jak zaplanować przyszłość edukacyjno - zawodową.**
- 9) Mistrz w swoim fachu - spotkanie z przedstawicielami ciekawych zawodów.**
- 10) Praca w mojej okolicy - wycieczka do zakładu pracy.**

## **TEMATYKA ZAJĘĆ Z DORADZTWA ZAWODOWEGO W ROKU SZKOLNYM 2023/2024**

### **Klasa VIII**

- 1) Droga, którą idę...Poznajemy możliwe ścieżki kształcenia.
- 2) Związek osobowości z zawodem w kontekście przyszłego wyboru zawodu.
- 3) Nowe zawody na rynku pracy. Zawody przyszłości.
- 4) Wolontariat – wstępem do kariery.
- 5) „W roli głównej...” - spotkania z przedstawicielami ciekawych zawodów.
- 6) Nowoczesne metody poszukiwania pracy.
- 7) Moje CV – moją reklamą na rynku pracy. Jak napisać dobre CV?
- 8) Zdrowie a mój przyszły zawód.
- 9) Informacje w zasięgu ręki, czyli poznaję ofertę szkół ponadpodstawowych. System edukacyjny w Polsce. Uczestnictwo w dniach otwartych szkół ponadpodstawowych.
- 10) Praca w mojej okolicy - wycieczka do zakładu pracy.

| OSOBY REALIZUJĄCE WSDZ                                     | OPIS RÓL I ZADAŃ OSÓB, REALIZUJĄCYCH WSDZ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p style="text-align: center;"><b>DYREKCJA SZKOŁY</b></p>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Organizuje i kontroluje działania z zakresu poradnictwa i kariery w szkole.</li> <li>- Bada losy edukacyjne/zawodowe absolwentów szkoły.</li> <li>- Wspiera lokalne inicjatywy związane z doradztwem zawodowym.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <p style="text-align: center;"><b>DORADCA ZAWODOWY</b></p> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bierze udział w organizacji i planowaniu działań szkoły w zakresie doradztwa zawodowego.</li> <li>- Aktualizuje informacje związane z doradztwem zawodowym.</li> <li>- Dokonuje bieżącego monitorowania realizacji WSDZ, przeprowadza ankietę ewaluacyjną i sporządza sprawozdanie z realizacji WSDZ.</li> <li>- Realizuje program doradztwa zawodowego według opracowanego programu w kl. VII i VIII.</li> <li>- Współpracuje z doradcami zawodowymi z innych szkół i placówek, w celu wymiany doświadczeń.</li> <li>- Uczy wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą komputera. Prowadzi naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji np. dotyczących</li> </ul> |

|                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                   | <p>oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych, wyjaśnienia organizację pracy i przepisy BHP w pracy z komputerem, uczy komunikowania się z pomocą komputera i technologii informacyjnych.</p> <p>- Przygotowuje poradniki dla uczniów i rodziców, dotyczące oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych.</p>                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>LOGOPEDA</b>                   | <p>- Wspomaga uczniów w przezwyciężaniu trudności komunikacyjnych, wynikających z dysfunkcji artykulacyjnych.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>PEDAGOG SZKOLNY, PSYCHOLOG</b> | <p>- Diagnostuje potrzeby oraz możliwości uczniów, udzielając indywidualnych porad i konsultacji w zakresie rozpoznawania mocnych stron oraz podejmowania decyzji edukacyjnych, w zależności od potrzeb i możliwości organizacyjnych, prowadzi zajęcia, rozwijające umiejętności emocjonalno-społeczne oraz na temat technik uczenia się, radzenia sobie ze stresem i autoprezentacji, kieruje uczniów do specjalistycznych placówek.</p> <p>- Organizuje wraz z innymi nauczycielami i doradcą zawodowym wycieczki do zakładów pracy.</p> |
| <b>WYCHOWAWCY</b>                 | <p>- Na lekcjach wychowawczych wprowadzają podstawy treningu interpersonalnego, kierują uczniów potrzebujących pomocy do doradcy zawodowego na konsultacje, prowadzą zajęcia na temat poznawania siebie</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                | <p>i lekcje o tematyce zawodowej, uczą sposobów organizacji pracy własnej, wyznaczania celów.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Organizują zgodnie z potrzebami zespołu uczniowskiego wycieczki zawodoznawcze, np. do zakładów pracy w miejscu zamieszkania lub regionie itp.</li> <li>- Prowadzą lekcje wychowawcze na temat roli domu rodzinnego w naszym życiu, planów na przyszłość.</li> </ul> |
| <b>NAUCZYCIEL BIBLIOTEKARZ</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prenumeruje czasopisma, związane z edukacją oraz literaturę z zakresu doradztwa zawodowego.</li> <li>- Udostępnia ulotki o szkołach, pomaga znaleźć informacje edukacyjno – zawodowe.</li> <li>- Włącza się w organizowanie przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu doradztwa zawodowego.</li> </ul>                                                |
| <b>RODZICE</b>                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wspierają uczniów i pomaganie im podczas podejmowania decyzji edukacyjno-zawodowych.</li> <li>- Rozbudzają u dzieci zainteresowania tematyką kariery szkolnej i zawodowej. Przekazują informacje o zawodach.</li> </ul>                                                                                                                                               |

|                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |
|----------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                        | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Włączają się w organizowanie i prowadzenie spotkań zawodoznawczych dla młodzieży, jako przedstawiciele różnych zawodów.</li> <li>- Uczęszczają z dziećmi na dni otwarte szkół.</li> <li>- Uczestniczą w spotkaniach i warsztatach, dotyczących doradztwa zawodowego.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>NAUCZYCIELE GRUP PRZEDSZKOLNYCH</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uświadamiają dzieciom wpływ spożywanego pokarmu/posiłków na samopoczucie i zdrowie, zapoznają ze specyfiką zawodów: kucharza, piekarza i cukiernika, usprawniają palce i dłonie w czasie zajęć poświęconych przygotowaniu jedzenia.</li> <li>- Wzbogacają zasób słownictwa dzieci o wyrazy związane z pracą krawcowej i krawca.</li> <li>- Kształtują u dzieci umiejętność wyrażania własnych emocji w pracach plastycznych, wspomagają dzieci, aby kończyły swoje rozpoczęte prace. Zapoznają z zawodem malarza/malarki.</li> <li>- Rozwijają u dzieci umiejętność planowania działań, doskonałą umiejętność pracy zespołowej.</li> <li>- „Kim zostanę?” - budzą szacunek dzieci dla pracy ludzi, wykonujących różne zawody.</li> </ul> |

|                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Kształtują poczucie rytmu, wyobraźni muzycznej, rozwijają ekspresję ruchową.</li> <li>- Organizują spotkania z przedstawicielami różnych zawodów - np. rodzicami dzieci uczęszczających do grup przedszkolnych.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <b>NAUCZYCIELE EDUKACJI Wczesnoszkolnej</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Wdrażają do podejmowania obowiązków i rzetelnego ich wypełniania. Zapoznają z pojęciem pracy i wynagrodzenia pieniężnego oraz sytuacji ekonomicznej rodziny.</li> <li>- Uczą dzieci oszczędności i przemyślanego gospodarowania pieniędzmi.</li> <li>- Przedstawiają znaczenie pracy w życiu człowieka, omawiają z dziećmi zawody ich najbliższych, prezentują charakterystykę pracy w różnych zawodach.</li> <li>- Rozwijają zainteresowania, zapoznają ze sposobami powstawania różnych przedmiotów, uczą podstawowych umiejętności technicznych.</li> <li>- Omawiają pracę zawodową rodziców, bliskich i znajomych.</li> <li>- Pomagają we właściwej ocenie związków międzyludzkich.</li> </ul> |

|                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zwracają uwagę na umiejętność podziału ról i obowiązków w rodzinie oraz społeczeństwie, a także na rozumienie roli rodziców oraz ich zadań.</li> <li>- Zapoznają dzieci z różnymi zawodami takimi jak: weterynarz, górnik, aktor, lekarz, strażak, chemik, policjant, itp.</li> <li>- Wzbogacają słownictwo o wyrazy będące nazwami zawodów.</li> <li>- Doceniają wartość pracy wszystkich ludzi.</li> <li>- Kształtują przekonanie, że każda praca jest ważna i godna szacunku.</li> </ul>                                                                                                                                                                           |
| <b>NAUCZYCIELE ZAJĘĆ INFORMATYCZNYCH</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uczą wyszukiwania informacji na temat edukacji i zawodów za pomocą komputera, prowadzą naukę poszukiwania, selekcjonowania, porządkowania, gromadzenia i wykorzystywania informacji ,np. dotyczących oferty edukacyjnej szkół ponadpodstawowych.</li> <li>- Wyjaśniają organizację pracy i przepisy bhp w pracy z komputerem, uczą komunikowania się za pomocą komputera i technologii informacyjnych. Prezentują sposoby opracowywania tekstów, prezentacji multimedialnych oraz danych liczbowych w arkuszu kalkulacyjnym. Wdrażają do pracy zespołowej w ramach projektu, pokazują sposoby wykorzystania technologii informacyjnych w różnych zawodach.</li> </ul> |

|                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|-------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Pomagają uczniom klas VIII w logowaniu się do elektronicznego systemu wspomagania rekrutacji.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>NAUCZYCIELE JĘZYKA POLSKIEGO</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Omawiają charakter pracy w różnych zawodach, uczą tworzenia wypowiedzi: pisanie życiorysu, podania, ogłoszenia, CV, listu oficjalnego (dostosowywanie wypowiedzi do sytuacji), itp.</li> <li>- Kształtują umiejętność operowania słownictwem z kręgu: szkoła i nauka, środowisko społeczne.</li> <li>- Wdrażają do samokształcenia i docierania do informacji za pomocą słowników, encyklopedii. Pokazują znaczenie komunikacji niewerbalnej w autoprezentacji.</li> <li>Przygotowują uczniów do wystąpień publicznych (co jest niezbędne np. w zawodzie dziennikarza).</li> <li>- Zachęcają do kreatywnego i aktywnego działania.</li> </ul> |
| <b>NAUCZYCIELE MATEMATYKI</b>       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Uczą gromadzenia i porządkowania danych o edukacji i zawodach, odczytywania i interpretacji danych w tekstach, tablicach i wykresach.</li> <li>- Kształtują umiejętność posługiwania się procentami, zapoznają z zawodami z dziedziny księgowości i rachunkowości.</li> <li>- Uczą planowania czynności z wykorzystaniem kalendarza (wykonywanie obliczeń) oraz dzielenia zadań na etapy.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                          |

|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>NAUCZYCIELE JĘZYKÓW OBCYCH</b>                       | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają z zasobem języka, dotyczącym szkoły i pracy oraz cech charakteru i umiejętności.</li> <li>- Prezentują uczniom filmy o zawodach w języku obcym. Zapoznają uczniów ze słownictwem dotyczącym zawodów - nazwy zawodów, cechy ludzi, którzy je wykonują.</li> <li>- Uczą tworzenia kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat swoich umiejętności (prezentacja siebie).</li> <li>- Zachęcają do pracy zespołowej metodą projektu.</li> </ul>                                         |
| <b>NAUCZYCIEL BIOLOGII,<br/>PRZYRODY,<br/>GEOGRAFII</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Omawiają stan zdrowia i choroby człowieka, nawiązując do przeciwwskazań zdrowotnych w wybranych zawodach.</li> <li>- Wskazują znaczenie odpoczynku w życiu człowieka, prawidłowych warunków nauki i pracy, zasad uczenia się. Wdrażają do planowania dnia i organizowania pracy własnej.</li> <li>- Zapoznają z zawodami z dziedziny meteorologii, rolnictwa, biologii, leśnictwa, ochrony środowiska, fizyki, chemii, geografii, ochrony zdrowia, astronomii, turystyki.</li> </ul> |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                             | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Omawiają najpopularniejsze zawody w danych regionach.</li> <li>- Omawiają zagadnienia związane z analizą ludności i zmianami mającymi wpływ na zapotrzebowanie na pewne zawody.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>NAUCZYCIELE HISTORII</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Informują o siedzibie władz lokalnych uczniów oraz ich zakresie działań i sposobie powoływania.</li> <li>- Wyjaśniają demokratyczny charakter państwa.</li> <li>- Charakteryzują pojęcie samorządności, opisują zawody związane z polityką, dyplomacją, przedstawiają zawód historyka.</li> <li>- Zapoznają ze znaczeniem społecznego podziału pracy, opisują grupy społeczne i ich role w społeczeństwie.</li> <li>- Omawiają z uczniami problemy współczesnej Polski, (m.in. bezrobocie).</li> <li>- Zapoznają ze zjawiskiem emigracji politycznej i zarobkowej.</li> <li>- Uczą tworzenia drzewa genealogicznego.</li> </ul> |

|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                                                   | <ul style="list-style-type: none"> <li>-Omawiają z uczniami funkcjonowanie przemysłu, warunki pracy w fabryce dawniej i dziś. Prezentują podstawowe cechy obecnego systemu gospodarczego.</li> <li>- Zapraszają na lekcje przedstawicieli ciekawych zawodów (np. pracownicy IPN, archeolog).</li> <li>- Dyskutują o „zawodach przyszłości”, dokonują chronologicznego przeglądu zawodów, które zanikły, pokazują to zjawisko jako nieuchronny proces.</li> </ul>                                                                                               |
| <b>NAUCZYCIELE WYCHOWANIA FIZYCZNEGO</b>          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Omawiając trening zdrowotny, pomagają opracować rozkład dnia ucznia, uwzględniając proporcje między pracą a wypoczynkiem, wysiłkiem umysłowym i fizycznym.</li> <li>- Pokazują gamę zawodów, w których przyda się doskonała kondycja fizyczna.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>NAUCZYCIELE WYCHOWANIA DO ŻYCIA W RODZINIE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Prowadzą lekcje na temat ról społecznych i modeli życia. Zapoznają ze sposobem pracy instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny. Kształtują u uczniów poczucie odpowiedzialności za własny rozwój.</li> <li>- Pomagają w rozpoznawaniu i rozwijaniu zdolności w odkrywaniu możliwych dróg realizacji osobowej i zawodowej wychowanka, przygotowują do odpowiedzialnego pełnienia zadań na każdej z nich. Zwracają uwagę na komunikację interpersonalną, asertywność, techniki negocjacji, empatię.</li> </ul> |
|                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |

|                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|-----------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>NAUCZYCIELE MUZYKI</b>   | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają uczniów z zawodami związanymi z muzyką, przekazują wiedzę o tworzeniu instrumentów, uczą gry na instrumentach.</li> </ul>                                                                                                                                                                            |
| <b>NAUCZYCIELE PLASTYKI</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają z zawodami z dziedziny kultury i sztuki. Uczą korzystania z przekazów medialnych oraz wykorzystywania ich wytworów.</li> </ul>                                                                                                                                                                       |
| <b>NAUCZYCIEL TECHNIKI</b>  | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają uczniów z różnorodnymi zawodami, np. krawiec, projektant, itp.</li> <li>- Uczą korzystania z różnych narzędzi i zasad ich stosowania.</li> <li>- Opisują funkcje urządzeń technicznych, omawiają kolejność działań, organizację miejsca pracy i szacowanie czasu jej trwania.</li> </ul>             |
| <b>NAUCZYCIEL CHEMII</b>    | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają z zawodami w których wykorzystuje się wiadomości z chemii, np. zawód farmaceuty.</li> <li>- Omawiają i uczą zasad bezpiecznego postępowania się sprzętem i odczynnikami chemicznymi. Kształtują odpowiedzialne i zgodne z regułami BHP postawy.</li> <li>- Uczą odczytywania piktogramów.</li> </ul> |

|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
|----------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>NAUCZYCIEL FIZYKI</b>                           | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Zapoznają z zawodami, powiązanymi z fizyką, np. elektryk, elektromonter, czy zawody związane z robotyką.</li> <li>- Uczą precyzyjności i dokładności w wykonywaniu pomiarów.</li> <li>- Zwracają uwagę na występowanie fizyki w życiu codziennym.</li> </ul>                                                                                                                  |
| <b>NAUCZYCIELE PROWADZĄCY ZAJĘCIA POZALEKCYJNE</b> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Umożliwiają uczniom rozwijanie swoich zdolności i umiejętności.</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>NAUCZYCIELE ŚWIE TLIC Y</b>                     | <ul style="list-style-type: none"> <li>- Włączają w zajęcia realizowane na świetlicy szkolnej treści z zakresu orientacji zawodowej.</li> <li>- Rozpoznają i wspierają uczniów w rozwoju ich zdolności i zainteresowań.</li> </ul>                                                                                                                                                                                     |
| <b>NAUCZYCIELE WIEDZY O SPOŁECZEŃSTWIE</b>         | <p>Wspierają uczniów w następujących kwestiach:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- życie w rodzinie – znaczenie pracy dla prawidłowego funkcjonowania rodziny, bezrobocie i jego wpływ na rodzinę osoby bezrobotnej,</li> <li>- edukacja i praca – jak wybór szkoły wpływa na wykonywanie zawodu i przyszłe życie; czym kierować się przy wyborze szkoły i pracy; jak kształtuje się rynek pracy.</li> </ul> |
|                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |

**NAUCZYCIEL EDUKACJI DLA  
BEZPIECZEŃSTWA**

- Wyjaśnia i charakteryzuje rodzaje sił zbrojnych RP oraz zasady odbywania służby wojskowej w Polsce (służba wojskowa jako jedna z możliwości wyboru drogi zawodowej).
- Pierwsza pomoc – omawia czynności ratownika medycznego oraz predyspozycje niezbędne do wykonywania tego zawodu.
- Zapoznaje uczniów z chorobami cywilizacyjnymi, ich przyczynami, rodzajami i profilaktyką. Omawia wpływ chorób na wybór zawodu i związane z tym ograniczenia.

Wewnątrzszkolny System Doradztwa Zawodowego może podlegać niewielkim zmianom i modyfikacjom.

Opracowała

Magdalena Grabowska

*Magda Grabowska*

**DYREKTOR**  
Szkoły Podstawowej w Lubiszewie

*mgr Anna Śniągocka*